Důvody: Dovolatel uznává, že duševní choroba žalované byla bezvadně zjištěna a jde mu jen o právní otázku, zdali zařazení této zjištěné choroby pod rozlukový důvod srovnává se se zákonem bez ohledu na to, je-li choroba žalované trvalou nebo jen periodickou.

Jest nesporno, že žalovaná byla v roce 1896 stižena šílenstvím, že se však po 9 měsících z ústavu choromyslných jako polepšená vrátila domů, kde pak zůstala až do roku 1907; tu však že se její šílenost objevila znovu, že žalovaná pak na základě posudku lékařů X. a Y., usnesením okresního soudu ze dne 2. ledna 1908 L 13/7 pro šílenost byla dána pod opatrovnictví. Od této doby dlí v ústavu choromyslných v Opořanech.

Správně proto mají nižší soudy za to, že vzhledem na dobu od r. 1908 uplynulou, žalovaná trpí t r v a l o u chorobou duševní. Nebylo vůbec ani tvrzeno, že by se v posledních 12 letech u žalované byly vyskytly doby, ve kterých její duch nebyl zastřen.

Jest tu tedy důvod pro rozluku manželství dle § 13., lit. g) shora jmenovaného zákona a bylo proto dovolání odepříti úspěchu.

Obhájce svazku manželského, nebyl vzhledem k ustanovení § 18. dvor. dekr. z 23. srpna 1819 č. 1595 sb. z. s. a § 16. nař. min. spravedlnosti z 9. prosince 1897 č. 283 ř. z. zákonem zavázán podati dovolání, poněvadž tu nešlo o r e p l a t n o s t manželství, nýbrž o rozluku, ježto však opravný prostředek přece podal a ve věci samé provedl, bylo mu přisouditi náklady zaň podle § 1. zák. z 2. února 1909 č. 24 ř. z. G—r.

K v ý k l a d u p o j m u **»místnosti«** v e s m y s l u § 31. z á k. o o c h r a n ě n á j e m n í k ů z e d n e 8. d u b n a 1920 č. 275 s b. z. a n.

(Rozhodnutí nejvyš. soudu ze dne 17. srpna 1920 č. R I 661/20-1.)

V. P. vypověděl soudně F. K. nájem stavební parcely bez soudního svolení. V námitkách, výpovídaným proti výpovědi podaných, uplatňována byla především nepřípustnost pořadu práva, opřená o tvrzení, že výpověď mohla by býti dána jen po předchozím svolení soudním.

První soud námitku tuto zamítl; rekursní soud ji vyhověl. Nejvyšší soud obnovil usnesení prvního soudu z těchto d ů v o d ů:

Rekursní soud pokládá námitku nepřípustnosti pořadu práva, žalovaným vznesenou, proto za odůvodněnou, že výpověď týká se předmětu nájmu, majícího povahu místnosti, pročež prý mohla býti dána jen se svolením soudu a o ní rozhodnuto jen v řízení nesporném. (§§ 1. a 4., resp. 31. zák. ze dne 8. dubna 1920 č. 275 sb. z. a n.)

Jest zjištěno, že žalovaný najal od žalující strany jen holou parcelu, kterou teprve po uzavření nájemní smlouvy ohradil a zřídil na ní kůlny a kancelářské místnosti. Tím nedostalo se však předmětu najatému povahy m í s t n o s t i, neboť předmětem nájmu zůstala stále jen neohražená parcela bez výstavností, třeba že žalovaný, jak vyplývá ze zjištění prvního soudu, v r. 1911 ji se svolením stavebního úřadu směl na pět let ohraditi, kdežto povolení ku stavbě kůlny a kancelářských místností dáno mu nebylo.

Poněvadž zákon ze dne 8. dubna 1920 č. 275 sb. z. a n. se vztahuje podle § 31. kromě bytů ještě jen na jednotlivé části bytů a jakékoli jiné místnosti, m í s t n o s t m i pak podle povahy věci a hledíc k důvodové zprávě, vydané ku vládnímu návrhu cit. zák., jež jako místnosti příkladmo uvádí: místnosti úřední, spolkové, ateliery a pod., dlužno rozuměti prostory, zdí a stěnami od svého okolí oddělené, které od bytů liší se pouze tím, že neslouží účelům bytovým, jest zřejmo, že žalobce byl oprávněn b e z s v o l e n í s o u d u nájemní smlouvu, týkající se pouze neohraženého pozemku žalovanému vypověděti a bylo proto, ježto zákona ze dne 8. dubna 1920 č. 275 sb. z. a n. použíti zde nelze, dovolací stížnosti vyhověti.

Dr. Ř.

Z a b r á n í m b y t u s p o l e č n ý m b y t o v ý m ú ř a d e m **nepozbývá** v l a s t n í k d o m u o p r á v n ě n í ž a l o v a t i n a v y k l i z e n í j e h o o s o b u, k t e r á h o p o u ž í v á, a č j í p o z á k o n u p ř i d ě l e n n e b y l.

(Rozhodnutí nejvyššího soudu ze dne 30. června 1920 č. j. Rv I 395/20—1.)

V září 1919 zabral bytový odbor ministerstva národní obrany, zřízený při společném bytovém úřadě v Praze, byt v domě žalobcově, který později zákonitým zmocněncem společného bytového úřadu samého podle protokolu u přítomnosti žalobcovy sepsaného řádně byl převzat. Zároveň se zabráním uvedeným bytovým odborem min. nár. obrany byl také tímto přidělen kapitánu M. B., jenž přes ohražení vlastníka domu po zmíněném převzetí se do něho nastěhoval. — O žádosti M. B., podané u společného bytového úřadu za přidělení bytu rozhodnuto nebylo.

Žalobě vlastníka domu, domáhající se výroku, že M. B. jest povinen byt jím v domě žalobcově používaný vykliditi a jemu odevzdati, p r v n í s o u d v y h o v ě l hlavně proto, že žalovaný používá bytu, nemaje k tomu žádného právního, smluvního nebo zákonného důvodu. Soudce nepokládal zabrání a přidělení bytu bytovým odborem min. nár. obrany při společném bytovém úřadě za právně účinné, poněvadž úřad tento — jak uznal také v případě zcela obdobném nejvyšší správní soud nálezem ze dne 31. prosince 1919, č. 6709 — není po zákonu oprávněn ku zabírání a přidělování bytů a sporný byt příslušným k tomu jedině společným bytovým úřadem samým, přes to, že jím byl převzat, žalovanému přidělen dosud nebyl.

O d v o l a c í s o u d žalobu z a m í t l. Při tom vycházel z úvahy, že v době podání žaloby stav zabrání sporného bytu trval. Lichou jest námitka žalobcova, že zabrání to jest nezákonné, poněvadž byt přidělen byl žalovanému vojenským odborem společného bytového úřadu, který není po zákonu ku zabírání bytů oprávněn, neboť bylo zjištěno, že zabrání stalo se společným bytovým úřadem podle § 2. zák. ze dne 30. října 1919, č. 592 sb. z. a n. k tomu oprávněným. Ježto pak jde především pouze o zkoumání aktivní legitimace žalobcovy k žalobě, nesejde na tom, který úřad sporný byt žalovanému přidělil. Otázka tato mohla by býti jen tenkráte řešena, kdyby byla žaloba podána úřadem po zákonu k tomu aktivně legitimovaným.

V rozepři této nepadá nijak na váhu, že žalovaný z řečeného zabrání nemůže pro sebe žádných oprávnění dovozovati, neboť žalobce není aktivně legitimován, aby vůči žalovanému tuto okolnost po právu uplatňoval, když podle § 10. cit. zák. pozbyl práva samostatné disposice zabraným bytem.

Nejvyšší soud o b n o v i l r o z s u d e k p r v n í s t o l i c e z těchto důvodů:

Odepřev žalobci oprávněnost k žalobě, posoudil odvolací soud sporný případ mylně.

Jisto jest, že žalovaný užívá bytu svémocně, nejsa k tomu oprávněn ani smlouvou se žalobcem jakožto vlastníkem domu, ani společným bytovým úřadem v Praze, jakožto zabíratelem bytu ani posléze poukazem ministerstva národní obrany. — Jest ovšem pravda, že společný bytový úřad v Praze, jakožto zabíratel bytu, byl by t é ž oprávněn domáhati se na žalovaném, aby byt vyklidil. Tím však nikterak není řečeno, že by t o t é ž právo nepříslušelo i žalobci, jakožto vlastníku domu. Toto oprávnění jest zákonným výronem práva vlastnického (§§ 354. a 366. obč. zák.) a není vyloučeno tím, že byt byl a jest zabrán společným bytovým úřadem. Tímto opatřením obmezen jest žalobce v právech, plynoucích z jeho vlastnictví k domu, jen potud, pokud opatření to sahá. Nesmí tudíž žalobce ovšem brániti tomu, aby bytový úřad zařídil to, k čemu ho zákon oprávňuje, aby i osoby třetí vykonávaly ohledně zabraného bytu práva, jež byla jím bytovým úřadem propůjčena a jež z tohoto propůjčení odvozují. Vůči osobám, jsoucím mimo uvedený okruh, podrží však žalobcovo vlastnictví svou zákonnou moc a sílu. Vůči těmto osobám nestává se dům, pokud se týče byt, věcí bez práva, vydanou svémocí jejich v případech, kde by bytový úřad nebo ten, kdož od něho své právo odvozuje, svémoci té čeliti nebyl s to, nebo nebyl ochoten čeliti. Okolnost, zda by žalobce, jsa odsouzen k nečinnosti, vzal škodu na svém majetku, jest lhostejno, poněvadž touto náležitostí právní ochrana vlastnictví není nikterak podmíněna.

Bylo proto dovolání vyhověno. Dr. Ř.

ZE DNE.

Oslava šedesátin Dra Baťka. Den 24. července 1920 shromáždil v místnostech pražské komory notářské v hojném počtu notáře české (48, z nichž 2 z Moravy), kteří se sešli, — mnozí přerušivše dovolenou a pobyt na venku — aby projevili blahopřání oblíbenému a osvědčenému svému vůdci.